PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W CZĘSTOCHOWIE
UL. JASNOGÓRSKA 15A 42-200 CZĘSTOCHOWA

tel. 34 344-99-00 fax 34 362-72-10 e-mail: psse.czestochowa@pis.gov.pl

Częstochowa, 17.02.2020 r.

NS/HKiŚ.4560- 18/20

Prezydent
Miasta Częstochowy
ul. Śląska 11/13
42-200 Częstochowa

OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ
DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59) oraz § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), po rozpatrzeniu ocen okresowych wydanych na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych i wykonanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także sprawozdań z badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej dostarczonych przez producentów, **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie** dokonał oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Częstochowy za 2019 rok.

1. Wykaz producentów wody:
Producentami wody dla miasta Częstochowa byli: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie (wodociągi: Mirów, Wierzchowisko, Olsztyn, Rząsawa, Wielki Bór, Łobodno z ujęciem na terenie powiatu kłobuckiego) oraz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „GORGOL" Ewa Gorgol (wodociąg zakładowy Częstochowa ul. Żyzna 15).

2. Produkcja wody:
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. dostarczało na teren miasta Częstochowa z 6 ujęć wodę w ilości ok. 41 898 m^3/dobę, natomiast Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „GORGOL" dostarczało ok. 57 m^3/dobę.

3. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę:
Szacunkowa liczba zaopatrywanych mieszkańców w wodę wyniosła ok. 221 250 osób.

4. Jakość wody:
Na poszczególnych stacjach uzdatniania woda poddawana była procesom dezynfekcji (ozonowanie – wodociąg Mirów i Wierzchowisko, chlorowanie - Olsztyn, Rząsawa, Łobodno, Wielki Bór), ponadto woda pochodząca z ujęcia Wierzchowisko poddawana była procesowi obniżenia zawartości azotanów, natomiast na ujęciu Wielki Bór prowadzone było uzdatniane w celu obniżenia zawartości manganu.

W obiektach wodnych zlokalizowanych na terenie Częstochowy, przeprowadzono 5 kontroli w zakresie utrzymania stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodnych oraz 60 kontroli związanych z poborem próbek wody do badań. Na terenie miasta Częstochowy z wyznaczonych 53 stałych punktów poboru wody pobrano w ramach nadzoru 133 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie parametrów mikrobiologicznych i 142 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie parametrów fizykochemicznych.

Ponadto badania wody były prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej, a sprawozdania na bieżąco przekazywane były do tutejszej Stacji.

5. Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody, zgłoszone interwencje na jakość wody:

W 3 badanych próbkach wody pochodzących z wodociągu zakładowego GORGOL w Częstochowie, ul. Żyzna 15 stwierdzono przekroczenie parametrów fizykochemicznych (zapach, barwa, mętność, żelazo). Przekroczenia te były prawdopodobnie spowodowane wystąpieniem w tym czasie awarii sieci wodociągowej przy ul. Gronowej. Właściciel wodociągu podejmował niezwłocznie stosowne działania, dzięki którym mieszkańcy mogli ponownie korzystać z wody o prawidłowej jakości.

Barwa - zwykle spowodowana jest obecnością barwnych substancji organicznych, które są związane z frakcją humusową gleby. Barwa w znacznym stopniu zależy od zawartości żelaza i innych metali, które są zarówno naturalnymi składnikami wody, jak i produktami korozji.

Mętność - w wodzie do spożycia wywołana jest drobnymi cząsteczkami stałymi, które mogą znajdować się w wodzie na skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia się cząstek pochodzących z osadów w sieci wodociągowej. Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy przed działaniem dezynfekcyjnym oraz może pobudzać wzrost bakterii. Dlatego zaleca się, aby mętność wody była utrzymywana na najniższym poziomie ze względu na jej znaczenie dla jej jakości pod względem mikrobiologicznym.

Żelazo i mangan - należą do metali szeroko rozpowszechnionych w skorupie ziemskiej. Mangan pochodzi z resztek roślinnych, gleby i zanieczyszczeń przemysłowych. Natomiast źródło żelaza stanowią ścieki przemysłowe i wody kopalniane. Oprócz występowania w naturalnych wodach słodkich, żelazo może znajdować się również w wodzie do picia jako efekt wykorzystywania koagulantów żelazowych, bądź z powodu korozji stalowych i żeliwnych rur wodociągowych. W przypadku kontaktu z tlenem mangan tworzy nierozpuszczalne tlenki, które mogą przyczynić się do powstawania niepożądanych osadów i zmiany barwy wody w systemach wodociągowych. Obserwuje się brudzenie urządzeń sanitarnych i prania oraz niepożądany smak wody. Obecność manganu i żelaza może skutkować powstawaniem osadów w sieci dystrybucyjnej, nawet przy bardzo niskim stężeniu. Jon żelazawy w kontakcie z powietrzem utlenia się do żelazowego i wówczas woda przybiera czerwono-brązowe zabarwienie. Zawartości żelaza towarzyszy także wzrost „bakterii żelazowych", które uzyskują energię z utleniania jonu żelazawego do żelazowego, tworząc jednocześnie maziste osady pokrywające przewody wodociągowe. Dla manganu wartość zalecana, ustalona ze względów zdrowotnych równa 0,4 mg/l, jest wyższa niż próg akceptowalności wynoszący 0,1 mg/l. podwyższona zawartość żelaza i mangany może przyczyniać się do wyczuwalnego niepożądanego zapachu, smaku wody i napojów (WHO).

W przeprowadzonych badaniach próbek wody pobranych z sieci wodociągowej na terenie miasta Częstochowy w jednym przypadku stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C/72h) oraz w 2 badanych

próbkach stwierdzono nieznaczne przekroczenia parametrów fizykochemicznych (barwa, mętność, żelazo). Prawdopodobnie przekroczenia te mogły być spowodowane złym stanem technicznym wewnętrznej instalacji wodociągowej w budynkach lub przestojem wody, w których dokonano poboru próbek (obiekty oświatowe).

Oznaczenie w wodzie *ogólnej liczby mikroorganizmów* ma zastosowanie jako wskaźnik skuteczności prowadzenia procesów uzdatniania i dezynfekcji wody, celem którego jest utrzymanie możliwie jak najniższej liczebności populacji drobnoustrojów. Wzrost liczby mikroorganizmów heterotroficznych w systemach dystrybucyjnych może wskazywać na pogorszenie stanu czystości systemu, możliwość stagnacji wody oraz potencjalny rozwój biofilmu. Brak jest jednak dowodów na związek tych drobnoustrojów z zakażeniami przewodu pokarmowego w populacji ogólnej, wywołanymi spożyciem wody do picia, w której oznaczono wysoką liczbę mikroorganizmów heterotroficznych. W przypadku ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C/72h wykrywane są bakterie stanowiące mikroflorę autochtoniczną wody (WHO).

Do tutejszej Stacji na jakość wody wodociągowej w ciągu roku wpłynęły dwie interwencje (ul. Broni oraz Aleja Pokoju). Interwencje dotyczyły pogorszenia jakości wody w zakresie parametrów organoleptycznych. Ogółem zostało pobranych 5 próbek do badań laboratoryjnych, w których nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Jednocześnie PPIS w Częstochowie informuje, że w związku bliską lokalizacją studni głębinowej wykorzystywanej przez prywatnego przedsiębiorcę, od miejsca składowania materiałów niebezpiecznych w magazynie przy ul. Filomatów w Częstochowie, w grudniu 2019 r. zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych celem sprawdzenia jej jakości. Uzyskane wyniki z badań wykazały nieznacznie podwyższoną twardość wody, o czym został poinformowany pisemnie właściciel studni. Przedmiotowe ujęcie będzie pod stałym nadzorem tutejszej Stacji.

6. Prowadzone postępowania administracyjne i działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowe:

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie nie prowadził żadnych postępowań administracyjnych w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Do tutejszej Stacji nie wpłynęły od przedsiębiorstw wodociągowych informacje o prowadzonych pracach modernizacyjnych i remontowych na sieci wodociągów.

Po rozpatrzeniu wszystkich sprawozdań z badań wody wykonanych w 2019 roku w ramach nadzoru bieżącego oraz kontroli wewnętrznych, **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) wydał ocenę o przydatności wody do spożycia w 2019 roku na terenie miasta Częstochowa.**

PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w Częstochowie
dr n. med. Dariusz Nowicki

Otrzymują:
1. Adresat
2. a/a